

ප්‍රලේඛා

09 වන වෙළුම - 01/02 කලාපය

ISSN 2279-2120

© ජාතික පුස්තකාල හා පුලේඛන සේවා මණ්ඩලය

උපදේශකත්වය
නීතිඥ පී.එම්. දීපාල් වන්දුරත්න
සභාපති

ඩබ්ලිව්. සුනිල්
අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්

සේනානි බණ්ඩාර
අධ්‍යක්ෂ

සංස්කරණය
සජන්ති බෝපිටිය
ප්‍රකාශන නිලධාරී

සෝදුපත් පරීක්ෂාව
සමීතා විද්‍යාසේකර

පිටුවැසුම් නිමැවුම/ පිටු සැලසුම
ප්‍රේමී දිසානායක
ෆාස්ට් ඇඩ්ස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

ප්‍රකාශනය
ප්‍රකාශන හා ග්‍රන්ථ සංවර්ධන අංශය
ජාතික පුස්තකාල හා පුලේඛන සේවා මණ්ඩලය
අංක 14, නිදහස් මාවත, කොළඹ 07.
දුරකථන: 011-2687583, 011-2698847-248

ෆැක්ස්: 011-2687583
විද්‍යුත් ලිපිනය: pub@mail.natlib.lk
වෙබ් අඩවිය: www.natlib.lk

කලාපයක මිල: රු. 125.00
වාර්ෂික ආයතනවය: රු. 500.00

වෙක්පත් හා මුදල් ඇණවුම්:
සභාපති, ජාතික පුස්තකාල හා
පුලේඛන සේවා මණ්ඩලය,
තමට යොමු කරන්න.

මුද්‍රණය:
ෆාස්ට් ප්‍රින්ටර් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්
165, දේවානම්පියතිස්ස මාවත, කොළඹ 10.

අතීතයේ සිට අද දක්වාම පෙරදිග සහ අපරදිග රටවල සාහිත්‍යය සහ දේශපාලනය අතර සමීප සම්බන්ධතාවක් පැවතීණි. පැරණි ග්‍රීකයන් අතරින් බිහි වූ ඇරිස්ටෝටල්, ජලේටෝ වැනි දේශපාලන දර්ශනිකයෝ සාහිත්‍යය පිළිබඳ විවිධ මත පළ කළහ. ආචාර්ය ගුණදාස අමරසේකර සිය 'අබුද්දස යුගයක්' කෘතියේදී පෙන්වා දෙන්නේ සාහිත්‍යය යනු සමාජය සමඟ අන්‍යෝන්‍යයෙන් බැඳුණු උසස් දේශපාලන සංවාදයක් බවයි. ශිෂ්ට සමාජයන් සමාජයක් තුළ දේශපාලන සංවාදයක් පවතින බවත් සාහිත්‍යය යනු ඒ සමාජය තුළ තිබෙන දේශපාලන සංවාදය මත එම සමාජයේ සිටින බුද්ධිමතුන් සාහිත්‍යකරුවන් ඇතුළු පිරිස ගොඩනගන උසස් හරවත් සංවාද බවත් එම කෘතියෙහි වැඩිදුරටත් පෙන්වා දී තිබේ.

යටත් විජිත පාලන සමයත් සමඟ මෙරට පාලනය කළ විවිධ විජාතික බලවේග විසින් සිය දේශපාලන මතවාද හා දැක්ම ලේඛනගත කිරීම සිදු කරන ලදී. නමුත් ඊට පෙර සිටම රාජාණ්ඩු ක්‍රමය තුළ ද විවිධ රජවරු සිය දේශපාලන මතවාද සෙල් ලිපි, වැම් ලිපි හා පුස්තකොළ පොත් තුළින් ජනගත කිරීම සිදු කළහ. එසේම 15 වන හා 19 වන සියවසේ දී අපට හමුවන ප්‍රශස්ති කාව්‍ය තුළ ද රාජ වර්ණනා ඇතුළුව දේශපාලන මතවාද ගැබ්වී තිබේ.

ජනශ්‍රැතියේ ද දේශපාලන මතවාද මෙන්ම දේශපාලන උපහාස ලක්ෂණ ප්‍රබලව පවතිනු දැකිය හැකිය. ඒ අතරින් ජනකතාවල එන අන්දරේගේ චරිතය තුළින් වඩාත් ඉස්මතු වන්නේ පවතින පාලන ක්‍රමයේ දුර්වලතා උපහාසයට ලක් කිරීමයි. බොහෝ විට පැරණි සමාජය තුළ ගැමියා සෘජුවම සම්බන්ධ වන කෝරළේ මහත්තයා, ගම්මුලාදැනි වැනි චරිත සොකර් සහ කෝලම් වැනි ජන නාටක මඟින් උපහාසයට ලක් කරනු දැකිය හැකිය.

මින් පසුව විසිවන සියවසේ මුල් භාගයේ දී ප්‍රගතිශීලී සහ වාමවාදී දේශපාලන ක්‍රමය තුළ ඇතිවන නවතාවන් ලෙසට හඳුනාගෙන ඇති පාර්ලිමේන්තු ක්‍රමය, ඡන්ද ක්‍රමය, නියෝජන ක්‍රමය යනාදී වූ ක්‍රමෝපායන් මත ගොඩනැගුණු සාහිත්‍යයක් දැකිය හැකිය. එසේම මෙම කාල සීමාව තුළ බිහිවන සුරියමල් ව්‍යාපාරය, තරුණ සංගම් ව්‍යාපාරය ඇතුළු වාමාංශික ව්‍යාපාර සමකාලීන බුද්ධිමතුන් හා සාහිත්‍යධරයන්ගේ මූලිකත්වයෙන් වැඩි දියුණු විය. ගුණදාස අමරසේකර, බී.වයි. තුඩාවේ, පී.බී. අල්විස් පෙරේරා, බැන්ටිස් රණවීර වැනි කවීන් සිය දේශපාලන අත්දැකීම් මනාව ගලපා සාහිත්‍යය පෝෂණය කර ඇති ආකාරය දැකිය හැකිය.

මෙම සාහිත්‍ය ශාන්තරයන්ට සමගාමීව සිතමාව තුළ ද සිතමාකරුවන් සිය දේශපාලන මතවාද සිය නිර්මාණ තුළින් මතුකරලන්නට සමත්ව ඇත. මෙහිදී වම් ඉවුරේ සිතමාකරුවන් ලෙස ප්‍රකට වසන්ත ඔබේසේකර, ධර්මසේන පතිරාජ හා ධර්මසිරි බණ්ඩාරනායක සමකාලීන සමාජ ගැටලු තම නිර්මාණ සඳහා විෂය කර ගැනීමට රුවියක් දැක්වූ බව ඔවුන්ගේ කෘතීවලින් පැහැදිලි වෙයි.

මේ සියලු කරුණු අනුව අතීතයේ සිට අද දක්වාම සාහිත්‍යකරුවන් හා සාහිත්‍ය ශාන්තරයන් තුළින් විවිධ වූ දේශපාලන මතවාදයන් මෙන්ම එම සාහිත්‍යාංග තුළ දේශපාලන මුහුණුවරක්ද පවතින ආකාරය විද්‍යමාන වේ. එය ඉදිරියේදී එසේම සිදු වන බව ඊ ලේඛන සාක්ෂි දරයි.

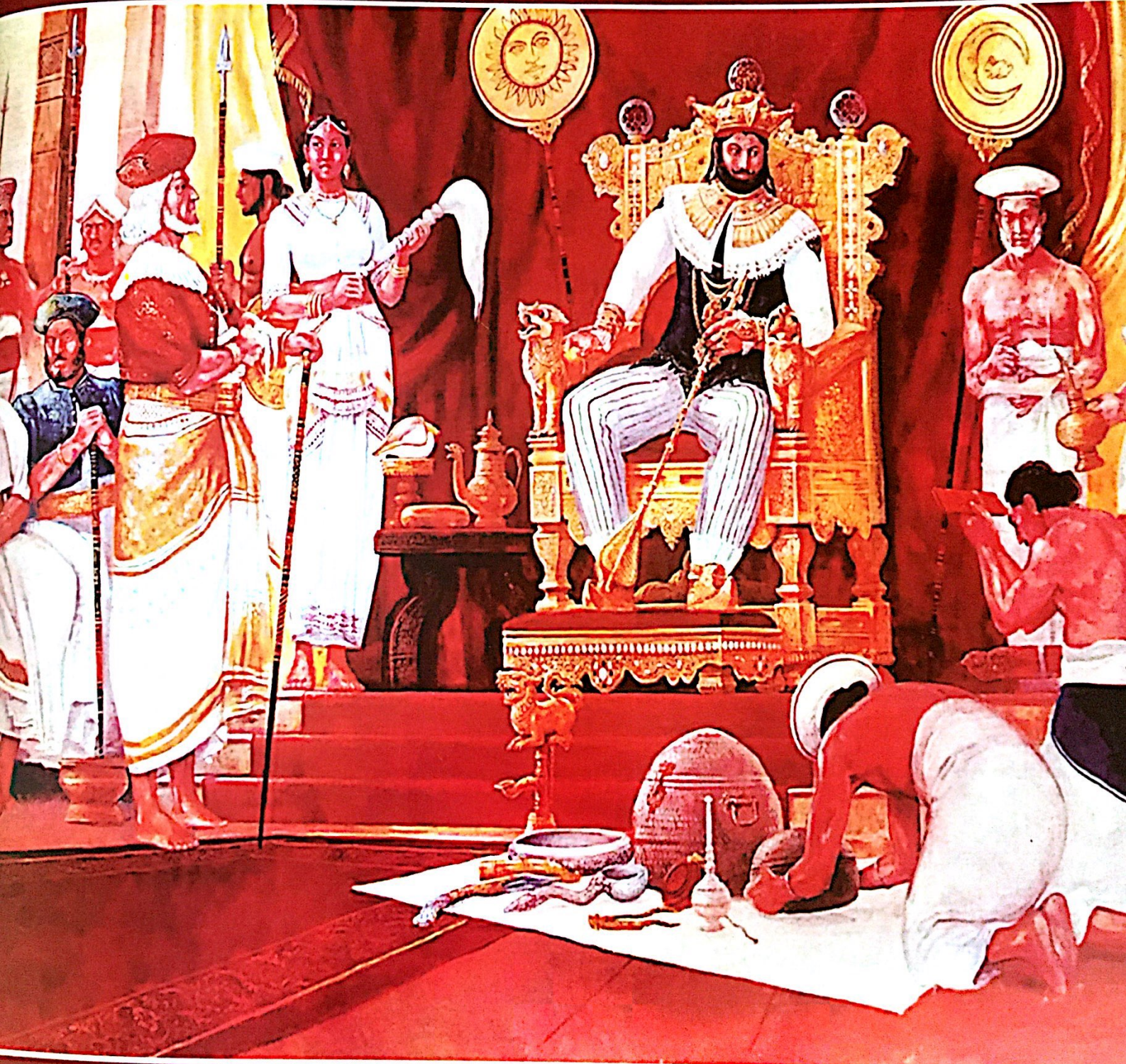
මෙහි පළ වන ලිපි පිළිබඳ වගකීම අදාළ ලේඛකයන් සතු වේ.

අත්වැල

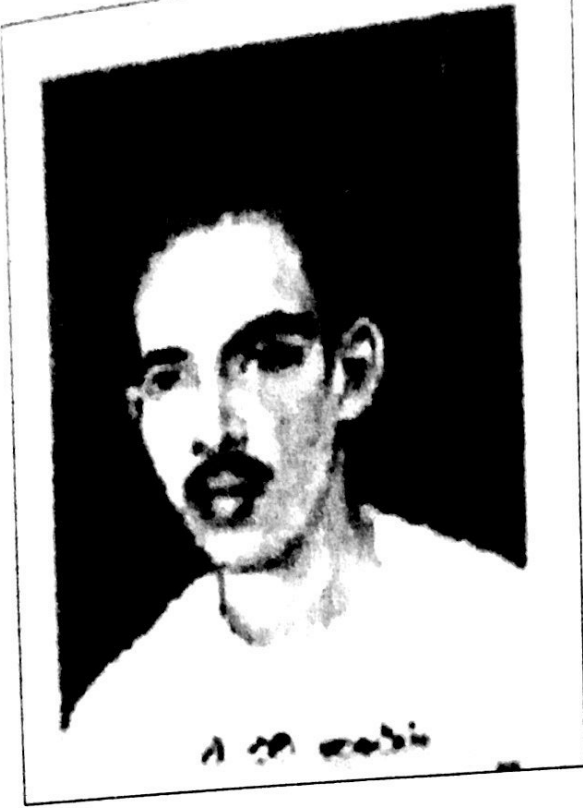
ප්‍රශස්ති කාව්‍යයන්හි දේශපාලන මුහුණුවර මහාචාර්ය කේ.වි.ඒ. ධර්මදාස	3
ශ්‍රී ලාංකේය දේශපාලන සාහිත්‍යය මහාචාර්ය රෝහණ ලක්මන් පියදාස	9
සමාජ ප්‍රවණතා සහ සාහිත්‍යය - සද්ධර්මාලංකාරය පිළිබඳ විග්‍රහයක් ආචාර්ය ප්‍රේමසිරි නාගසිංහ	13
ගෞරව් සහ හෝල්ස්තෝයි (ගෞරව් තැපැල් නොකළ ලිපිය) මාලිනි ගෝචන්දනගේ	18
කොළඹ කවිත්තේ දේශපාලනය (සිංහල භාෂා අරගලයට පිටිය සැපයූ කොළඹ කවියෝ) ජයරත්න කට්ඨාචාර්ය හංසමාලා රිච්ගහපොළ	34
ජනකතාවලින් මතු වන දේශපාලන උපහාස ගාමිණි කන්දෙපොළ	41
නාසිවාදය හා බැඳුණු සැබෑ දේශපාලන මතවාදය කට්ඨාචාර්ය මංගල කීර්ති ද ජයේකුමාර	47
සපත්තු මහන්නා සහ යක්ෂයා - කෙටිකතාව	51
සිංහයෝ උමි ණයයි - කාව්‍ය	58
සිංහල නවකතාවේ දේශපාලන භූමිකාව සුජිත් ප්‍රසාග	59
රාමීලීලා ජන නාටකයේ දේශපාලන මුහුණුවර කට්ඨාචාර්ය ඩබ්ලිව්.වී. අමිලා දමයන්ති	63
විලියම් ශේක්ස්පියර්ගේ ජූලියස් සීසර් නාටකය සහ දේශපාලනය මනීෂ දුක්ගන්නාරාජ	70
පොතක වත	73
ප්‍රකාශන ආධාර ව්‍යාපෘතිය	75

ප්‍රලේඛා

9 වෙනම 1 / 2 කලාපය 2019 ජනවාරි - ජූනි කලාපය

ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය
தேசிய நூலக ஆவணவாக்கல் சேவைகள் சபை
National Library and Documentation Services Board

සිංහල භාෂා අරගලයට ඡවය සැපයූ කොළඹ කවියෝ

සාහිත්‍යකරුවා සිය නිර්මාණ සඳහා පාදක කර ගන්නේ තමා වෙසෙන සමාජයයි. එබැවින් තමාට විෂය වන සමාජයේ ගැටලු, උග්‍රතා, විෂමතා සාහිත්‍යකරුවා සිය නිර්මාණයට පාදක කර ගනී. අපේ සිංහල සාහිත්‍ය වංශයේ වෙනස්ම කාල පරිච්ඡේදයක් සලකුණු කරනුයේ කොළඹ කේන්ද්‍ර කරගත් කාල වකවානුවයි. දේශපාලන, ආර්ථික, සංස්කෘතික මෙන්ම සමාජයීය වශයෙන් ගෙන බැඳුවද මෙම අවධිය අවශේෂ සාහිත්‍ය යුගවලින් සපුරා වෙනස් වේ. මේ යුගයේ ප්‍රකට වූ සාහිත්‍යාංගවලින් වඩාත් වැදගත් කමක් උසුලන්නේ කවිය යි. අපේ කවියෝ එවක පැවැති සමාජ වාතාවරණය හමුවේ සිය කවිය අවියක් කොට ගත්හ. කොළඹ කවීන්ට විෂය වූ බොහෝ මාතෘකා අතර ඔවුන් වැඩි අවධානයක් යොමු කළේ අධිරාජ්‍ය විරෝධී සටනට පත්තරය ලබා දීමටයි. පියආස සිරිසේන, ආනන්ද රාජකරුණා, එස්. මහින්ද හිමි, ජී.එච්. පෙරේරා ආදීහු එබඳු කවි රචනා කළ අය අතර ප්‍රමුඛයෝය. එවක මෙරට

පාලනය කළ අධිරාජ්‍යවාදීන්ටත් ඔවුන් හා පැහැමින් ඊට අනුබල සැපයූ දේශීය ධනපති පංතියටත් එරෙහිව පරාධීන යුගයක ජීවත් වූ ජාතියක් වශයෙන් ඔවුහු සිය කවිය මෙහෙය වූහ. එබැවින් ඔවුන්ගේ කවිය ආවේගාත්මකය; සාහසිකය; ප්‍රභාරාත්මක ය.

ලෝකයේ ජනවාර්ගික අරගලවල ආරම්භය අධිරාජ්‍යවාදයේ ආරම්භය ලෙස සැලකේ. අධිරාජ්‍යවාදීන් යටත් විජිත පාලනයේදී තම පාලනය පහසු කර ගනු වස් යටත් විජිත විවිධ ජන කොටස් හේද හින්ත කිරීමේ ක්‍රමවේදය උපයෝගී කර ගැනීම මෙහි මූලාරම්භය විය.¹ දහ අට වැනි සහ දහ නව වැනි සියවස්වලදී බ්‍රිතාන්‍යය ප්‍රමුඛ යුරෝපීය රටවල් විසින් දියත් කරන ලද අධිරාජ්‍යවාදී රාජ්‍ය සංකල්පයට ලංකාව ඇතුළු බොහෝ ආසියාතික හා අප්‍රිකානු රටවල්වලට නතු වීමට සිදු විය. මෙම පසුබිම යටතේ සිදු වූ බොහෝ සංකීර්ණ හා කර්කෂ ක්‍රියාවලිය අතර දේශීය සංස්කෘතිය පහත් කොට සැලකීමද දැකිය හැකි විය. මෙය ස්වදේශිකයන්ගේ ජාත්‍යාලය ඉස්මතු

විමට වෙසෙසින් ම බලපෑ හේතුවක් විය. යටත් විජිත සමය තුළ ඉන්දියාවෙහි ගොඩ නැගුණු බුද්ධිමය ව්‍යාපාරය ශ්‍රී ලංකාවේද ප්‍රබල ලෙස ව්‍යාප්ත වූයේය. එහි දී භාරතීය ඉතිහාසඥයන්, දාර්ශනිකයන්, ප්‍රබන්ධකරුවන්, කවියන් මෙන්ම පුවත්පත් හා සඟරා සංස්කාරකවරුන්ද මෙම ව්‍යාපාරයට සිය දායකත්වය ලබා දුන්නේය.² එබැවින් මෙම ව්‍යාපාරයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඇති වූ උත්ප්‍රේරණය ඉන්දීය නිදහස් අරගලයටද මහත්සේ බලපෑවේය. එබඳුම ලක්ෂණවලින් හෙබි ජාතික ව්‍යාපාරයක් ඒ වකවානුවේ ශ්‍රී ලංකාවේද පහළ වූ අතර ඊට පදනම සැකසුවත් අතර ප්‍රබන්ධ කතාකරුවන්, කවීන්, වින්තකයන් සේම පුවත්පත් හා සඟරා කතුවරුද වූහ. සැබැවින්ම නිදහස් ශ්‍රී ලංකාවේ හෙවත් පශ්චාත් යටත් විජිත ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍යය බිහි වූයේම තියුණු ජාතික අර්බුදයක දේශපාලන තිඹිරිගෙය නිර්මාණය කරමිනි.³

කොළඹ යුගයේ පළමු අවදිය නියෝජනය කළ කවීන් සිය දායකත්වය ලබා දුන්නේ නිදහස් සටනටයි. එහෙත් ඉන් අනතුරුව එළඹී යුගය නියෝජනය කළ කවීන්ට නිදහස් ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන ගැටලු කෙරෙහි පැහැදිලිවම මැදිහත් වීමට සිදු විය. එහිදී වඩාත් පෙරමුණ ගන්නේ කොළඹ යුගයේ මෙවැනි අවධිය නියෝජනය කළ කවි සඟරායි.

ඒ අතර මෙරට පාලන තන්ත්‍රයේ කැපී පෙනෙන වෙනසක් ඇති කිරීමට මාර්ගය සකසා දුන් ප්‍රබලතම ගැටලුව වූයේ සිංහල භාෂාව පිළිබඳ ප්‍රශ්නයයි. ඒ වනාහි කෙමෙන් කෙමෙන් උද්ගතව ආ ජාතික අවශ්‍යතාවක කුටප්‍රාප්තිය විය. 1932 මාර්තු මස 9 වැනි දින පී.කේ.ඩබ්. පෙරේරා මහතා ඉල්ලා සිටියේ 'රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභාවේ විවාදයක දී මන්ත්‍රීවරයකුට සිංහලෙන් හෝ දෙමළෙන් කතා කිරීමට අවස්ථාව ලබා දිය යුතුයි' යන යෝජනාවයි. එහෙත් එය සාර්ථක වූයේ නැත. නැවතත් පිලිප් ගුණවර්ධන මහතා 1936 දී 'මෙරට නාගරික හා පොලිස් උසාවිවල නඩු විභාග කිරීම් ස්වභාෂාවෙන් සිදු කළ යුතුය' යන යෝජනාව කළ අතර එය වැඩි ජන්දයෙන් සම්මත විය.

එහෙත් එය ක්‍රියාත්මක වූයේ නැත. නැවතත් ස්වභාෂා ප්‍රශ්නය කරළියට ගෙන එන්නේ 1942දී කැලණියේ මන්ත්‍රීවරයෙකු වූ ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහතාය. ඒ වනාහි "මන්ත්‍රණ සභාවේ සියලු කටයුතු සිංහලෙන් කළ හැකි වන පරිදි ව්‍යවස්ථා පැනවිය යුතුය. සියලු පාසල්වල ඉගැන්වීම් සිංහලෙන් කළ යුතුය. අනෙක් භාෂාවන්ගෙන් ලියැවී ඇති වටිනා පොත් සිංහලට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා කොමිෂන් සභාවක් පත් කළ යුතුය" යන යෝජනායි. මේ පිළිබඳ පැවැත්වූ විවාදයෙහි අනතුරුව එය සම්මත වූයේ 'දෙමළද සිංහල

මෙන්ම රාජ්‍ය භාෂාව විය යුතුයි' යන අතුරු
 යෝජනාවද සමඟයි. මෙසේ ඇති වූ සිංහල
 දෙමළ භාෂා ප්‍රශ්නය, පැවති පාලන තන්ත්‍රය
 වෙනස් කිරීමටද උපස්තම්භක විය. සිංහල
 කවියේ මේ ගැටලුවේදී පෙරමුණ ගත්හ. 'මී
 වදය' කවි සඟරාවේ සම්පාදක ජෝන් රාජදාස
 කවියා මෙකී කවි සටනෙහි පුරෝගාමියෙකු විය.

'අපටයි අපේ රට බස ජාතිය බාර
 දෙමළට දමන්නේ ඇයි මේ හැටි පෝර
 තවමත් නො පෙනුණේ යා යුතු අඩි පාර
 නායකයින්ගේ මොළුවල පිරිලද තාර'⁴

තම ජාතියට ආගමට වින කළ පිරිසක්
 මේ රට සිටින හෙයින් ඔවුන්ගෙන් ගැලවී
 රජයේ භාෂාව සිංහල භාෂාව කරන තුරු
 සිංහල කවීන්ට නිසි ස්ථානය ලබාගත
 නොහැකි බව කවියාගේ අදහස වී ඇත.

සමයට - ජාතියට කළ හැකි විපත කෙරු
 පිරිසක් මේ රටේ ඇත උන් අලි ම හොරු
 මව්බස අපේ - රජයේ බස කරන තුරු
 සිංහල කවීන් නිසි තැන ලැබ ගැනු ම බොරු'

'කිසි යම් ජාතියක මව් භාෂාව
 අධ්‍යාපනයෙහිලා නො වැදගත් තත්ත්වයකට
 පත්කිරීම යනු ජාතික සංස්කෘතිය නොසලකා
 හැරීමට අනුබල දීමකි. එක් ජාතියකට තවත්
 ජාතියක් වෙත ස්වකීය සංස්කෘතිය ආරෝපණය
 කළ හැකි ප්‍රබලම උපකරණය වන්නේ භාෂාවයි.
 භාෂාව මුල්කරගෙන ඒ භාෂාව පරිහරණය කරන
 පුද්ගලයන් වෙත ඒ භාෂාවට අයත් සංස්කෘතිය ද
 ඉතා පහසුවෙන් ස්ථාපිත කළ හැකිය" යන්න
 සමාජ නිරීක්ෂකයින් පෙන්වාදී තිබේ.⁶ නිදහස්
 ලංකාවේ පාර්ලිමේන්තුව තුළදී වුව සිංහල
 භාෂාවෙන් කතා කිරීම තහනම් විය. ඒ
 හේතුවෙන් ස්වකීය භාෂාවෙන් පාර්ලිමේන්තුව
 තුළ කතා කිරීමට අවසර ඉල්ලා සටන් කිරීමටද
 ස්වදේශිකයන්ට සිදු විය.⁷ මේ සඳහා ගාමක
 බලවේගය සකසා දුන්නේ කවි සඟරාය.

'මව්බස අපි නගමු' කියනා කපටි රැළ
 ගිලගෙන සිටිනු ඇත ඉංග්‍රීසි කොහිල අල
 ඒකම තමා රට නැතිවෙන තැනට මුල
 උපමා කරමු ඔවුනට කහඹිලිය කොළ

නො ලැබෙයි තැනක් සිංහලයට සිහල රටින්
 එය රැක ගන්න මිනිසුන් ආ යුතුය පිටින්
 ඉංගිරිසියට කොඩි ඉස්සෙයි හතර වටින්
 එංගලන්තයකි මේ රට එහෙම පිටින්'

ස්වදේශීය හැඟීම යටපත් කරන්නට
 හේතු වී ඇත්තේ පරදේශීය බලපෑමට වඩා
 විදේශීය ගැති ස්වදේශිකයන්ගේ මැදිහත්වීම
 බව කවියාගේ අදහස වී ඇත.

'සිංහලය මෙහි රජයෙ බස වියැ යුතුය'
 යන ජන වුමනාවෙකී
 කන් නො දේ නම් රජය එහි -

ඒ රජය ඉල්ලන්නේ විනාසෙකී
 යම් හඬක් නැගුනොතින් මහජනයගෙන්
 එය රජයට හිනාවෙකී
 උන්දැලට එය බිරි අලියට කරන
 විණා ගායනාවෙකී

මගේ හෙළ බස රජයෙ බස විය යුතුය
 මෙහා නැතිවම විවාදය
 ඇගේ ඇට ඇට මිදුලු-ජීවිත පුදමු
 ඒ ගැන නොව පමාදය
 ලැගේ තවමත් රජය ගණනට නොගෙන
 එය කැරගෙන විනෝදය
 නැගේ වා පැන නැගේ වා මේ පිළිබඳ ව
 මහජන විරෝධය'

මලල්ගොඩ කවියා මේ කව පළ කරමින්
 ඊට උද්ධෘතයක් පළ කර ඇත්තේ මෙසේ ය.
 "පර බස කිරුළු පලදවමින්, සිය බස වළලන්නට
 සැරසෙන, මහජන මතයට කන් නොදෙන,
 ස්වාර්ථ පරවශ, දුර්දාන්ත, දඩබ්බර පාලක
 පන්තියට එළියේම කැරෙන අභියෝගයකි."
 මේ වනාහි මේ ගැටලුව පිළිබඳ කවියාගේ
 සමස්ත හැඟීමම ඉදිරිපත් කරන්නකි.

පියදාස මලල්ගොඩ කවියා මේ ස්වභාෂා ප්‍රශ්නයට දැඩිව සිය දායකත්වය ලබා දුන් කවියෙකි. ඔහු 1951 රචනා කරන ලද 'පළිය' නම් කවි පංතිය එකී ජනතා සටනට නව පණක් දීමේ චේතනාවෙන් රචනා වූවකි. එහිදී කවියාගේ අප්‍රසාදයට සාප්‍රවම බඳුන් වන්නේ එවක පාලක පන්තියයි.

නංවා තබා ඉංගිරිසිය	විජාතික
සිංහල බස සමඟ රට හෙළ	විනාසක
ලංකාවේ අපේ අගමැති	උපාසක
මින්මතු ජාතියේ උපදී	අපායක

තරයේ බසට ඇත මහ ළැදි කම් පෙන්නා පෙර එක් කලෙක සිංහල බස කර පින්නා මොර හඬ දුන්නු මිනිහෙක් කැලණියෙ උන්නා තරමක් සොයවූ දැන් කෝ ඒ බම්මන්නා

සියයට පස් දෙනයි ඉංගිරිසිය දන්නේ සියලුම අනෙක් අය සිංහල කියවන්නේ සිය බස එහෙත් නැහැ රජයෙන් පිළිගන්නේ එය මොන නීතියද මට නො දැනෙයි මුන්නේ¹⁰

මලල්ගොඩ කවියා, පිය - පුතු දේශපාලන වාතාවරණයත්, සිංහල භාෂාව වාතාවරණයත්, සිංහල භාෂාව වෙනුවෙන් හඬ නැගූ නමුදු ඉන්පසු ඒ සඳහා සජීවී දායකත්වයක් ලබා නොදුන් කැලණියේ මන්ත්‍රීවරයාත් මෙහි දී සිහිපත් කරන්නේ අපුලෙනි. කෙසේ වුවද නිදහස් ලංකාවේ පාර්ලිමේන්තුව තුළ පවා සිංහල භාෂාවෙන් කතා කිරීම තහනම් වී තිබුණු යුගය නිමාවට පත් කරමින් පාර්ලිමේන්තුව තුළ සිංහලෙන් කතා කිරීමේ ගෞරවය මුලින් ම හිමිකරගන්නේ එවක සෞඛ්‍ය හා පළාත් පාලන ඇමතිව සිටි එස්.ඩබ්.ආර්.ඩී. බණ්ඩාරනායක මහතායි. ඒ 1948 ජූලි 08 වැනි දායි.

එකී ප්‍රවේශය ශ්‍රී ලාංකේය ඉතිහාසය තුළ නොමැකෙන මතකයන් බවට පත් වන්නේ දේශපාලන පෙරළියක්ද සහිතවය. ඒ පෙරළියට මුල පුරන්නේ 1955 වර්ෂයේදී නැවතත් දැඩිව

උද්ගත වූ භාෂා ප්‍රශ්නයයි. "සිංහල භාෂාව පමණක් රාජ්‍ය භාෂාව විය යුතුයි" යන මතය ඒ සඳහා මෙරට ජන සමාජය මෙහෙයවූ ප්‍රධාන කරුණ විය. කොමියුනිස්ට් මතධාරීන් අනුමත කළේ සිංහල හා දෙමළ බසට සමතැන් ලබාදීමේ පිළිවෙතයි. මේ වන විට එස්.ඩබ්.ආර්.ඩී. බණ්ඩාරනායක මහතා සමඟ ඩී.ඒ. රාජපක්ෂ, ජයවීර කුරුප්පු සමගින් තවත් එක්සත් ජාතික පක්ෂ ප්‍රබලයන් පස් දෙනෙක් ඉල්ලා අස් වූයේය. ඉන් පසුව එස්.ඩබ්.ආර්.ඩී. බණ්ඩාරනායක මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් 1951දී ආරම්භ කළ නව පක්ෂය වූයේ ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂයයි. එම පක්ෂයත් පිලිප් ගුණවර්ධන මහතාගේ විප්ලවකාරී සමසමාජ පක්ෂයත්, සෝමවීර චන්ද්‍රසිරි මහතාගේ භාෂා පෙරමුණත් යන පක්ෂ ත්‍රිත්වය එක්වීමෙන් සැදුණු අභිනව පක්ෂය වූයේ මහජන එක්සත් පෙරමුණයි. එම පෙරමුණ 'සිංහල පමණක් රජයේ බස විය යුතුය' යන ප්‍රතිපත්තියට එකඟව කටයුතු කළේය. සිංහල පමණක් රාජ්‍ය භාෂාව කිරීම වෙනුවෙන් ජීවිත පරිත්‍යාගයෙන් කටයුතු කිරීමට 1955දී සංවිධාන 5ක් අනුරාධපුරයේ දුටුගැමුණු ප්‍රතිමාව අබියසදී දිවුරුම් දුන්නේය. ඒ, සමස්ත ලංකා ආයුර්වේද වෛද්‍ය සංගමය, සමස්ත ලංකා හික්ෂු සමිති සම්මේලනය, ශ්‍රී ලංකා මහා සංඝ සභාව, සමස්ත ලංකා සාහිත්‍ය සංගමය සහ හෙළ හවුල යන සංවිධාන පහ යි.¹¹

සිංහල භාෂාව රාජ්‍ය භාෂාව කිරීමේ ප්‍රශ්නය, මෙරට ජාතික, ආගමික, සංස්කෘතික, සාමාජික ආදී සියලුම අංශවලින් උද්ගත වූ ගැටලු රාශියකින් කරළියට පැමිණි එක් ගැටලුවක් පමණකි. මේ ගැටලුව ගැන සාකච්ඡා කිරීමට මහානායක හිමිවරු එවක අගමැති ජෝන් කොකලාවල හමු වුවද ඒ ගැන ඔහුගේ අවධානය යොමු වූයේ නැත. ගිහි-පැවිදි බෞද්ධ එකමුතුවෙන් ඇරඹුණු සමස්ත ලංකා බෞද්ධ සම්මේලනය මේ ගැටලුවට

මැදිහත් වන්නේ ඊට වඩා වෙනස් ආකාරයෙනි. ඔවුන් ගමක් ගමක් පාසා ගමන් කරමින් උත්සවශ්‍රීයෙන් යුතුව මහා සභා රැස්කරමින් සිංහල, බෞද්ධ ජනතාව පිළිබඳ තොරතුරු එක් රැස් කළේය. ඒ අනුව මෙරට බහුතරයක් වූ සිංහල ජනතාව මුහුණ පාන ගැටලු පිළිබඳ කොමිෂන් වාර්තාවක් සකස් කිරීමට ඔවුන්ට හැකි වූයේය.¹² පසුව ප්‍රධාන ඡන්ද පත්‍රිකාවක් බවට පත්වන්නේ මෙකී කොමිෂන් සභා වාර්තාවයි.¹³ මෙබඳු ප්‍රබල මහජන හඬක් බවට පත්වූ සිංහල භාෂා ප්‍රශ්නය පිළිබඳව අගමැති ජෝන් කොතලාවල අනුගමනය කළේ උදාසීන පිළිවෙතකි. ඔහු යාපනයේ පැවති රැස්වීමකට සහභාගී වෙමින් පැවසුවේ එ.ජා.ප.ය ජයග්‍රහණය කළහොත් සිංහල-දෙමළ භාෂා දෙකටම සමතැන් දෙන බවයි. සිංහල සහ දෙමළ භාෂා ප්‍රශ්නය මතු නොව ජනතාව පිළිබඳව අගමැතිගේ ස්ථාවරයට අප්‍රසාදය පළ කරමින් 'දේදුන්න' කවි සඟරාවේ 'කස පහර' රචනා කර තිබුණේ මෙලෙසිනි.

මගෙ කට මගේ සතුරා යයි පෙර දිනෙක - කී
 අගමැතිද, උඩුවිල් කෙල්ලන් මැද්දේ
 පැතුවේ දෙමළ කෙල්ලක් වී උපදින්න -
 එතුමාගේ පැතූම එලෙසම ඉටු වේවා
 අගමැති දෙමළ කෙල්ලක් වී උපන්විට
 ඒ කෙල්ලව හොරෙන් අරගෙන කොළඹ ඇවිත්
 මට්ටු කරන්නට ඇගෙ වාචාල කට
 සිංහල කොල්ලෙක් ව මම මතු ඉපදේවා¹⁴

මෙබඳු වාතාවරණයක් යටතේ එළඹෙන 1956 මහ මැතිවරණයේ ප්‍රධාන මාතෘකාව වන්නේද භාෂා ප්‍රශ්නයයි. එස්.ඩබ්.ආර්.ඩී. බණ්ඩාරනායක මහතා ප්‍රතිඥා දෙන්නේ තමා බලයට පත්වුවහොත් පැය 24න් සිංහල භාෂාව රාජ්‍ය භාෂාව බවට පත් කරන බවයි. ඒ අනුව ඔහු වටා එක් රොක්වූ අසීමිත පොදු ජන බලවේගය දකින එක්සත් ජාතික පක්ෂයටද අවසන් මොහොතේ සිදුවන්නේ සිය සම භාෂා සංකල්පය ඉවත හෙළීමටය. එහෙත්

මහජනතාව ඔවුන්ගේ මේ ක්ෂණික වෙනස්වීම පිළිගත්තේ නැත.

බස් අරගලය ගැන බිහිසුණු කවි මාතෘ -
 කඳවුරු බදිසි අද සිංහල කවි සේනා
 සමතැන් කතාවෙන් පිරිහුණු හඬ ගාතෘ -
 උදවිය ලබන මැතිවරණෙට එනු වාතෘ -
 මීමන ප්‍රේමතිලක

පලුපල නංවන්ට හෙළ බස රන් පැලය
 යුතු බව දැනී මුළු දිවයින පන්සලය
 සිදුවුවහොත් දෙමළ සිංහල මංගලය
 එක මළගෙයක් වනු ඇත තුන් සිංහලය
 - උදුගොඩ නවරත්න¹⁵

මීමන ප්‍රේමතිලක මෙන්ම උදුගොඩ නවරත්නත් සිය කවියෙන් මේ විරෝධය දක්වන්නේ සිංහල - දෙමළ භාෂා සඳහා සමතැන් ලබා දීමට ගෙන යන ක්‍රියා පිළිවෙතටයි. මීමන නම් පැහැදිලිවම පවසා ඇත්තේ මේ යෝජනාව සාර්ථක කර ගන්න උත්සාහ කරන අයට මීළඟ මැතිවරණයෙන් අයහපත් ප්‍රතිඵල ඉඳුරාම ලැබෙන බවයි.

1950දී ඉන්දියාවේ ජනගහනයෙන් 40% ක් පමණ භාවිත කරන 'හින්දි' භාෂාව රාජ්‍ය භාෂාව ලෙස එරට පාලක පන්තිය පිළිගත්තේය. මේ සිදුවීම හේතුවෙන් තව තවත් භාෂා අරගලයේ මුහුණුවර තීරණාත්මක සටනක් කරා යොමු වූයේය. මෙරට බහු ජනතාවගේ ගැටලුව වූයේ ඉන්දියාවේ 40%ක් කථා කරන භාෂාව රාජ්‍ය භාෂාව වූවා නම් 70%ක් පමණ භාවිත කරන සිංහල රාජ්‍ය භාෂාව නොකරන්නේ මන්ද යන්නයි. 1956 මැතිවරණයේදී ආණ්ඩු පක්ෂය වෙනුවෙන් තරග වැදුණු සර් ජෝන් කොතලාවල පරාජය කර දමා ඊට ඍජු පිළිතුරක් ලබා දුන් විපක්ෂ නායක එස්.ඩබ්.ආර්.ඩී. බණ්ඩාරනායක මහතා ජයග්‍රහණය කළේ එබැවිනි. ඒ වනාහී මෙරට මැතිවරණ ඉතිහාසයේ ඓතිහාසික ජයග්‍රහණයක් විය. 1956 අප්‍රේල් මාසයේ පැවති නිදහස් ලංකාවේ තුන්වැනි පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණයෙන් මහජන එක්සත් පෙරමුණ

ආසන 51ක විශිෂ්ට ජයක් අත්පත් කරගත්තේය. එක්සත් ජාතික පක්ෂයට ජය ගත හැකි වූයේ ආසන 8ක් පමණි. එකී ජයග්‍රහණයට සුබ පතමින් 'ශ්‍රී වදය' කවි සඟරාව පවසන්නේ අවුරුදු 2500 කින් පසු මෙරට පහළ වනවා යැයි සමන් දෙවියන් ප්‍රකාශ කළ දියසේන කුමරුන්ගේ ආගමනය පිළිබඳව සඳහන් කරමිනි.

උතුරන පිණිස කිරි පැණියෙන් සිහළ රට
 ඉටු දේවයකු මෙන් නො පැකිළව පෙරට බට
 කවදක් වැඩ කරන එඩිතර ගතිය පිට
 දියසෙන් කුමරු ඔබ බව කිව හැකිය මට¹⁶

බණ්ඩාරනායක මහතා අගමැති වීමෙන් අනතුරුව පැවසූ ලෙසම සිංහල භාෂාව රාජ්‍ය භාෂාව කළද මේ වෙනසින් එතුමාගේ අපේක්ෂිත සැබෑ වෙනස සිදු නොවූ බවට චෝදනා නැගෙන්නට විය. ඒ ගැනද හඬ නගන්නට කොළඹ කවීන් අමතක කළේ නැත.

නසන්නට යූ.ඇන්. පියේ
 පාලනය හැම අනුබල ම දුන්නේ
 එයින් පස්සේ වැඩක් වේදැයි
 පුරා දෙවසරක් පමණ දුන්නේ
 අහංකාරෙන් එපා එන්නට
 කාගේ කාගෙන් විදිය දන්නේ
 බලන් ඉන්නට බැරිය එහෙයින්
 පැන මගෙ හුරු අතට ගත්තේ

සිංහලේ රජ බස පණත සහ
 වෙනත් නොයෙකුත් කරුණු ඔස්සේ
 වම්මු සමගින් එකතු වී සිටි නිසයි
 ඔබ ඔය තැනට බැස්සේ
 දැන් මෙහේ අගමැතිව වැජඹෙන නමුත්
 ජයසිරි කුසුම් වැස්සේ
 බංඩ කවුදැයි කියා මුළු රට දනී
 දිගු කාලයක් තිස්සේ

සිංහලේ රජ බසයි, හොඳ පාලනයයි
 යනුවෙන් මුල දී කීවේ
 දැන් මෙහේ සිදුවෙලා ඇති දෙය

සිතන විට උණු කඳුළු නෑවේ
 උන්න පාලක පිරිස එලවනු
 පිණිස පිහිටා සමගියාවේ
 බණ්ඩේකුට රජකමක් දෙන්නට නොවෙයි
 රට ඉදිරියට ආවේ

වෙන්න තිබූ හැටියෙන්ම පැදී
 ආපි ඔහුටම පරණ ඉල්ලම
 දැන් තදින් අමතකව ගොස් ඇත
 දුන්න ඒ ගිවිසුම් සියල්ලම
 ඉන්න 'වග් ගෝලයන් සමගින්' බලන
 වැඩිකල් නොගොස් පල්ලම
 අන්තරාදායකයි දැනගත යුතුය
 කඩු මුණතේ සෙල්ලම¹⁷

කවි සඟරාවල බොහෝ විට දැකිය හැක්කේ සමකාලීන සමාජ ගැටලු විෂය කර ගත් කවිය. ජාතික කොඩිය සම්බන්ධයෙන් එවක පැන නැඟී ආ ගැටලුව ද මෙසේ රාජ්‍ය භාෂාව අරබයා පැවති සටන සමගින් උද්ගත වූවකි. අල්විස් පෙරේරාගේ දේදුන්න සඟරාවේ ඒ ගැන සටහන් වන්නේ මෙසේය. කවි පංතියෙහි කතුවරයා අල්විස් පෙරේරාය.

දහස් වසරක් සුදුව පැවතුණු
 මගේ සිංහල කොඩිය කිළට ට
 පත් කිරීමෙන් සමහරුන්හට
 ඉඩක් ලැබුණත් අනුන් දිනුම ට
 දැයේ අන්තිම ඉහළ පණ නල
 වෙනස් කෙරුවොත් එකී වරද ට
 වරදකරුවන් උරුමකම් කිය යුතුද
 ඉපදුණු සිහළ පොළොව ට

උවමනා නම් අලුත් කොඩියක්
 තනා ගත යුතු කැමති තාලෙ ට
 මෝල් ගහකට පැදුරු කබලක්
 එතුවත් නැත වරද ඒක ට
 කිසිම වෙනසක් කළොත්
 සිංහලයාගේ කොඩියට - සිංහ රූපෙ ට
 අලුත් කැබිනෙට්ටුවක් පිළිගනු පිණිස
 සුදානම්ය මේ ර ට¹⁸

ජාතික කොඩිය වෙනස් කිරීමට විරෝධය දක්වමින් 'සිංහල කොඩිය' රචනා වි ඇත. මෙහිදී ජාතික කොඩිය සිංහල කොඩිය ලෙස අර්ථ දක්වන්නට තරම් කවියා ඊට ජාතිකත්වයක් ආරූඪ කර ඇත. කවියාට අනුව ශ්‍රී ලාංකේය ජාතික කොඩිය වනාහි සිංහලයාගේ කොඩියය. එහි ඇත්තේද සිංහ රූපයකි. මෙම ලක්ෂණ වෙනස් කිරීමට පාලකයින් තැන් කළහොත් එහි ප්‍රතිවිපාක බරපතල බව ඔහුගේ අදහස විය. ඒ තරමටම පොදු ජන හඬ ප්‍රබල බව ඔහු මෙයින් සන්නිවේදනය කර ඇත.

ලොව වසන්නා වූ සෑම මිනිසෙකුටම ඔහු ජීවත් වන යුගයෙහි දේශපාලනයේ බලපෑමෙන් තොරව ජීවත්විය නොහැකිය. එනිසා කලාවට දේශපාලනය අවශ්‍ය නොවන්නේ යැයි කිව නොහැකිය. මේ අයුරින් ශ්‍රී ලාංකේය දේශපාලන ඉතිහාසයෙහි මතු නොව මෙරට ජාතික, ආගමික, සංස්කෘතික මෙන්ම සාමාජීය වශයෙන් තීරණාත්මක තීන්දු ගැනීම සම්බන්ධයෙන් සිංහල කවිහු සිය උපරිම දායකත්වය ලබා දුන්හ. ඔවුන්ගේ කවිය කලාත්මක බවින් කවිත්වයෙන් හීන ප්‍රභාරාත්මක, ආවේගශීලී අනුවිත වදන්වැල්වලින් සමන්විත වූ හෙයින් සිංහල කවිය පිරිහීමට ලක් වූ බව පසුකාලීන විචාරකයන්ගේ අදහස විය. එහෙත් ඔවුන් කවි රචනා කළේ පෞද්ගලික ලාභ අපේක්ෂාවෙන් නොවේ. ඔවුහු පවතින රාජ්‍ය තන්ත්‍රය කර්කෂ විවේචනයට ලක් කළ අතර ඉන් නො නැවතී පාලක පන්තියේ මතවාද හා අදහස්වලට සෘජුව අභියෝග කළෝය. සාම්ප්‍රදායික කාව්‍ය ආකෘති මත පිහිටා සිටිමින් මූල, අග එළිසමය රකිමින් මේ සියලු සමාජ ගැටලු කවියෙන් ප්‍රශ්න කිරීමට අවකාශ සලසා ගත්හ. වර්තමාන සිංහල කවිය සමාජබද්ධ සාහිත්‍යාංගයක් දක්වා වර්ධනය කිරීමේ මූලික අඩිතාලම සකසනු ලබන්නේ ඔවුන් විසිනි. ත්‍යාග, තාන්ත්‍ර

මාන්ත, තනතුරු, නිල-තල, වෙනුවෙන් නොව සැබෑ හැඟීමෙන් යුතුව ඔවුන් කළ අරගලය මෙරට සමාජ දේශපාලන අරගලයක් දක්වාම වර්ධනය වූයේ එබැවිනි.

- Waranpala, Wishwa. (2014, p.119). **Sri Lanka freedom party**. Colombo: S. Godage and Brothers.
- Weerawardena, I.D.S. (1956, p.110). **Ceylon General Election 1956**. Colombo: M.D. Gunasena saha Samagama.
- ආර්යරත්න, සුනිල්. (2009, පි. 38). ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලීය පුරාවෘත්තය. කොළඹ: එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- කොතලාවල, ඒ. ඩී. (2000, පි. 12). ශ්‍රී ලංකාවේ ජනවාර්ගික අරගලයේ ජීව විද්‍යාත්මක පසුබිම. කර්තෘ ප්‍රකාශනයකි.
- ධර්මදාස, කේ. එන්. ඩී. (2007, පි. 36-37). ජාත්‍යන්තරය. බොරැස්ගමුව: විසිදුනු ප්‍රකාශන.
- පරණවිතාන, කරු. (2008, පි. 67). සිව්වෙනි ආණ්ඩුවේ දේශපාලනය. පුවි බොරැල්ල: විජේසූරිය ග්‍රන්ථ කේන්ද්‍රය.
- පෙරේරා, පී. ඩී. අල්විස්. (1948, පි. 81). දේදුන්න, 'කස පහර'. කොළඹ.
- පෙරේරා, පී. ඩී. අල්විස්. (1950, පි. 01). දේදුන්න, 'මගේ සිංහල කොඩිය'. කොළඹ.
- මලල්ගොඩ, පියදාස. (1960, පි. 29,30,39,40). ලේ සලකුණ. මරදාන: ශ්‍රී රෝහණ මුද්‍රණාලය.
- මලල්ගොඩ, පියදාස. (1957, පි. 1011). දේශපාලන කරළිය. කොළඹ: රත්න පොත් ප්‍රකාශකයෝ.
- රාජදාස, ජෝන්. (1951, පි. 3). මී වදය, 6 කාණ්ඩය, 2 කලාපය, සම්. මරදාන.
- රාජදාස, ජෝන්. (1952, පි. 45). මී වදය, 7 කාණ්ඩය, 5 කලාපය, සම්. මරදාන.
- විජේසූරිය, සරත්. (1993, පි. 27). ජාතික අන්‍යන්‍යතාව හා සංස්කෘතිය. පන්නිපිටිය: තිලක ප්‍රින්ටර්ස් ලිමිටඩ්.
- චෙන්තමුණි, විජයසිරි. (1991, පි. 30,33,32,91). දේශයට ජීවය දුන් පනස්වෙනි දශකයේ කවි සඟරා. කැලණිය: ශිලා ප්‍රින්ටින් වර්ක්ස්.

හංසමාලා ඊටිගහපොළ

ජ්‍යෙෂ්ඨ කවිකාවාර්ය සිංහල හා ජනසන්නිවේදන අධ්‍යයනාංගය ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය